

КОНЦЕПЦІЯ

запровадження системи енергетичного менеджменту у Курісівській громаді

Загальна частина.

Видатки на придбання енергоносіїв у структурі бюджету Курісівської громади невпинно зростають внаслідок національних та світових тенденцій до зростання цін на енергоресурси. Основна маса придбаних громадою енергоресурсів споживається у будівлях, які перебувають у користуванні бюджетних організацій. Значна частина цих ресурсів використовується нерационально через застарілі технології, низьку якість експлуатації будівель та енергетичного обладнання та безвідвального ставлення до витрачання енергоресурсів.

Реалізація інноваційної стратегії розвитку інфраструктури, соціальної сфери в громаді потребує вирішення питань використання енергетичних ресурсів на засадах професійного управління та принципах сталого розвитку. Це означає, що в громаді має з'явитись спеціальна ланка управління – система енергоменеджменту. Система енергетичного менеджменту – частина загальної системи управління гуманітарним та комунальним секторами громади, що забезпечує раціональне використання енергетичних ресурсів у процесі забезпечення потреб громади необхідними енергетичними послугами. Цей вид управлінської діяльності впливатиме на політику громади у питаннях використання енергоресурсів, оцінки діяльності у сфері споживання та енергокористування.

2. Мета і основне завдання Концепції

2.1 Метою Концепції є визначення стратегії формування професійних управлінських рішень у сфері споживання енергоносіїв, які у перспективі забезпечать для Курісівської громади:

- 2.1.1 раціональне використання бюджетних коштів на придбання енергоресурсів;
- 2.1.2 оптимізацію структури споживання енергоносіїв;
- 2.1.3 підвищення ефективності використання всіх видів енергоносіїв;
- 2.1.4 налагодження енергоефективної експлуатації споруд, будівель;

2.1.5 формування ощадливої поведінки споживачів енергетичних послуг;

2.1.6 залучення можливих інвестиційних ресурсів для енергоефективної модернізації систем енергопостачання.

2.2 Основним завданням Концепції є вибір організаційно- управлінських та технологічних підходів, на підставі яких мають бути визначенні пріоритети громади у цих питаннях і розроблена модель системи енергетичного менеджменту для бюджетної та комунальної сфер громади.

3.Існуючий стан управління енергоресурсами в Курісівській громаді

3.1 Сучасні технологічні можливості енергоефективного поліпшення будівель і систем бюджетних установ та комунальних підприємств Курісівської громади, зокрема регулювання споживання енергоносіїв в залежності від обсягу завдань та функцій використовується в незначній мірі. Роботи з розробки та впровадження заходів з енергозбереження в громаді не впроваджуються.

Цілісна система управління процесами енергоспоживання відсутня. Моніторинг споживання енергоресурсів здійснюється на місцях у примітивній формі. Аналіз ефективності використання енергоресурсів не проводиться. Все це призводить до необґрунтовано високих втрат енергоресурсів.

3.2 За відсутності чіткої інформації щодо обсягів енергоспоживання та факторів, які суттєво впливають на споживання енергії, неможливо оцінити ефективність використання енергії по кожному конкретному об'єкті. Саме тому у період стрімкого зростання цін на енергоносії в Україні, а також внаслідок постійних атак російської федерації на енергосистему України всі відчули суттєвий брак потужностей протягом останніх трьох років. Саме тому ощадливе споживання енергоносіїв стало одним з найважливіших пріоритетів в країні.

3.3 Відсутність фахівців, оперативних даних про енерговикористання в бюджеті, інформаційних та фінансових інструментів створює проблеми при плануванні енергоощадної діяльності, інвестуванні в енергоощадні проекти і подальшій експлуатації модернізованих об'єктів. Зокрема це призводить до необґрунтовано високих затрат бюджету на етапі енергетичного обстеження бюджетних установ з метою вибору енергоефективних заходів.

3.4 Досвід інших громад в реалізації енергоефективних проектів у бюджетних установах свідчить, що впровадження сучасного високотехнологічного обладнання дає можливість заощаджувати значні обсяги енергоносіїв (зменшення споживання за рахунок впровадження у закладах швидкоокупних заходів – заміна вікон, встановлення загально будинкової системи автоматичного регулювання подачі теплоносія), але при цьому проблеми організаційно – управлінського та технічного характеру залишаються невирішеними.

3.5 Наразі виконавчим комітетом розробляється Муніципальний енергетичний план Курісівської сільської ради на період до 2030 року для якого

збираються та опрацьовуються показники споживання енергоносіїв в бюджетних сферах громади, а також приватним сектором. В громаді гостро встала необхідність розробки та затвердження Програми Енергозбереження та енергетичного розвитку Курісівської сільської ради на 2026 – 2030 роки. В цих документах має бути проаналізовано споживання різних галузей, стан будівель галузі освіти, культури, охорони здоров'я, сфери управління. На основі цього має бути сформовано ряд заходів з енергозбереження, які пропонується провести в період до 2030 року, щоб покращити стан будівель та зменшити споживання, зробити його використання ефективнішим.\

4. Досвід європейських муніципалітетів з управлінням енерговикористанням бюджетних установ в Україні.

4.1 Перші реальні кроки у напрямку комплексного розв'язання проблеми управління енергоспоживанням у бюджетній сфері міст були зроблені лише у 2005р., коли Європейська асоціація муніципалітетів «Енерджі – Сіте» у співпраці з двома українськими комп'ютерними організаціями «ІТ-Менеджмент» та «Івоя» розпочали реалізацію демонстраційних проектів з запровадження комп'ютеризованих систем моніторингу енерговикористання для бюджетних будівель у восьми пілотних містах України. Ця робота виконувалась у рамках проекту «енергетичний моніторинг у органах місцевої влади України та їх оснащення». Учасниками проекту стали міста Івано-Франківськ, Чернігів, Луцьк, Ужгород, Дубно, Бердянськ, Чугуїв (Харківська область), Миколаїв. Ці комп'ютерні фірми, які приймали участь у проекті на добровільній та безоплатній основі, взяли на себе виконання технічного завдання – створення спеціалізованого програмного продукту «Енергоплан». Вони ж забезпечили проведення технічних навчань з питань використання продукту.

4.2 У процесі розгортання системи моніторингу учасниками пілотних проектів довелось вирішувати широкий спектр проблем:

4.2.1 Розвинути технічний, інформаційний та адміністративний потенціал виконавчих органів, який дозволяє організувати моніторинг за споживанням енергії бюджетними закладами та обґрунтовано встановлювати контрольні показники використання енергоресурсів для відповідних бюджетних об'єктів.

4.2.2 Акумулювати необхідні людські, фінансові, технічні та інформаційні ресурси для виконання завдань моніторингу.

4.2.3 Розподілити завдання та повноваження у системі управління енергоресурсами з врахуванням обраного технологічного підходу для збору та обробки інформації.

4.2.4 Створити спеціалізований програмний продукт, який дозволяє ефективно акумулювати інформацію на місцях у процесі моніторингу споживання

енергоносіїв, якості наданих послуг і факторів, які суттєво впливають на процес надання послуг у бюджетних установах.

4.2.5 Навчити працівників користуватись програмою та формувати з її допомогою інформаційних матеріалів для прийняття виважених рішень, які підвищують ефективність використання енергоресурсів в бюджетних будівлях. Ключовою особою у новій адміністративній структурі став сільський енергоменеджер – фахівець, основними завданнями якого були:

- координація управлінських зусиль учасників нової структури;
- оптимізація видатків міста на придбання енергоресурсів;
- контроль за дотриманням якості енергетичних послуг.

5. Концептуальна модель створення системи енергоменеджменту для Курісівської громади

5.1 Для курісівської громади пропонується скористатись досвідом успішних громад, які мають розвинену систему управління споживанням енергії та набути у пілотних громадах України у процесі реалізації демонстраційних проектів зі створення комп'ютеризованої системи управління енерговикористанням для бюджетної сфери.

Пропоновані новації в системі управління мають забезпечити цілісність процесів управління споживанням енергоресурсів і поєднати їх з традиційними видами управлінської діяльності.

5.2 Система управління енерговикористанням для Курісівської громади має поєднати в особі увесь спектр завдань, які стосуються контролю за енергоспоживанням та умовами комфорту, планування видатків на енергоносії, ефективної експлуатації будівель, житлових будинків, енергоефективного проектування, будівництва та реконструкції об'єктів, залучення інвестицій.

5.3 Реалізація запропонованої Концепції дасть можливість закласти підвалини для створення в Курісівській громаді сучасної системи управління енергоспоживанням та енерговикористанням для бюджетних установ, житлових будівель та комунальних підприємств, зокрема:

- Сформувати цілісну політику в стосунках до організації управління використанням енергії на засадах сталого розвитку;
- Створити спеціалізовану ланку з енергоменеджменту в системі управління громадою, спроможну розробляти і втілювати у життя подібну політику;
- Залучати до роботи в інфраструктурі громади спеціалістів, знайомих з теорією і практикою енергоменеджменту;
- Створити електронні бази даних про об'єкти енергоспоживання, інструменти для оперативного збору та аналізу даних про споживання енергоносіїв по кожному конкретному об'єкті та про фактори, які суттєво впливають на споживання.

- Створити системи контролю та звітності у питаннях ефективності використання енергоресурсів;
- Розробити механізм мотивування енергоощадної поведінки персоналу та споживачів.

В.о.Курісівського сільського голови

Наталія БУГАЙЧУК